

B I U L E T Y N

CENTRALNEGO INSTYTUTU OCHRONY PRACY

ROK III

1953

Nr 4

REDAGUJE KOMITET REDAKCYJNY CENTRALNEGO INSTYTUTU OCHRONY PRACY

Konkurs na wynalazki i usprawnienia z zakresu bezpieczeństwa pracy w transporcie przemysłowym

Bezpieczeństwo pracy w transporcie przemysłowym wiąże się ściśle z usprawnieniem i polepszeniem używanego w nim sprzętu. Zagadnienia te mogą być rozwiązywane nie tylko przez konstruktorów, lecz również przez pracowników, którzy stykając się codziennie ze sprzętem łatwo wykryć mogą jego zalety lub wady z punktu widzenia bezpieczeństwa pracy.

Myślą przewodnią organizatorów niedawno zakończonego konkursu na wynalazki, usprawnienia i ulepszenia z zakresu bezpieczeństwa pracy w transporcie w hutnictwie było pobudzenie inicjatywy i wykorzystanie doświadczeń, spostrzeżeń i pomysłów najszerzego grona pracowników znających to zagadnienie.

Różnica między akcją wynalazczości i racjonalizatorstwa, a konkursem polega na tym, że w pierwszym wypadku pozostawia się uczestnikom całkowitą swobodę co do wyboru tematyki i czasu jej opracowania, w drugim zaś tematyka ta zazwyczaj jest z góry określona oraz ustalony termin przedłożenia prac.

W procesach produkcyjnych w hutnictwie transport odgrywa bardzo poważną rolę, wskutek zaś szerokiej skali zastosowania w tym przemyśle stanowi źródło dużej ilości wypadków przy pracy. Transport w hutnictwie bowiem obejmuje swym zasięgiem różne fazy produkcji, począwszy od jednostkowego przenoszenia dużych ciężarów ponad 100 ton przy pomocy dźwignic, często w postaci roztopionej stali, a skończywszy na transporcie ciągłym materiałów sypkich, jak węgiel, aglomerat itp. Środki transportowe obejmują urządzenia do zasilania pieców (dźwignice, wyciągi, kolejki napowietrzne), urządzenia transportowe do walcowania stali (kołotoki, suwnice, taśmy transportowe) oraz kolejowy transport szynowy docierający do wnętrza pomieszczeń roboczych.

Ponieważ obszerny zakres tematyki przekracza możliwości szybkiego opracowania zagadnienia w ramach prac Zakładu Urządzeń Transportowych CIOP, postanowiono wciągnąć do współpracy szerokie rzesze pracowników drogą ogłoszenia konkursu.

Do współpracy zaproszono Główny Zarząd Związku Zawodowego Hutników, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Hutniczego oraz Centralną Radę Związków Zawodowych. CRZZ wyasygnowała potrzebne na nagrody kwoty. Wyłoniony komitet organizacyjny ustalił tematykę konkursu. Wybrano dwa tematy zasadnicze, rozbijając je na szereg zagadnień szczegółowych:

Temat I — Urządzenia zapewniające bezpieczny transport kolejowy wewnątrz zakładów hutniczych; projekty albo pomysły dotyczące:

- a) mechanicznych zabezpieczeń dróg przejazdowych i przejść przez tory kolejowe,
- b) urządzeń sygnalizacyjnych i ostrzegawczych,
- c) urządzeń do bezpiecznego sprzęgania i rozprzegania taboru kolejowego.

Temat II — Urządzenia do bezpiecznego transportu materiałów przy pomocy dźwignic; projekty albo pomysły dotyczące bezpiecznego podnoszenia i przenoszenia:

- a) wszelkich wyrobów hutniczych, jak blach, rur, kęsów, materiałów profilowych, odkuwek itp.,
- b) materiałów w stanie płynnym, jak roztopionej stali, surówki, cieczy gryzących, trujących itp.,
- c) ciał w stanie sypkim jak ruda, węgiel, wapno, dolomity i inne.

Ponieważ chodziło o to, aby w konkursie wzięli udział przede wszystkim robotnicy zakładów hutniczych, należało wśród nich przeprowadzić odpowiednią akcję propagandową. Dzięki pomocy Centralnego Zarządu Przemysłu Hutniczego i Zw. Zaw. Hutników do akcji tej zostały wciągnięte zakładowe komórki bezpieczeństwa pracy oraz społeczni zakładowi inspektorzy pracy. Dla nich została opracowana specjalna instrukcja, omówiona na zebraniu. Informacji zgłaszającym się uczestnikom w konkursie udzielano według tej instrukcji, wręczając im równocześnie szczegółowe warunki konkursu. Duża ilość afiszy rozwieszonych w zakładach pracy i świetlicach oraz w różnych instytucjach, jak również ogłoszenie warunków konkursu w czasopismach „Ochrona Pracy“ i „Przyjaciół przy pracy“ szeroko zapropagowały konkurs. Na przewodniczącego komisji oceny prac powołano przedstawiciela CRZZ, członkami byli przedstawiciele: CIOP i Stow. Inż. Techn. Przem. Hutniczego. Pomysły nadesłane punktowano zgodnie z ustalonym regulaminem oceny prac. Regulamin zawierał trzy zasadnicze punkty określające charakter pomysłu: 1. wynalazek, 2. udoskonalenie techniczne mające cechy usprawnienia, 3. zastosowanie już istniejących pomysłów do tematyki stanowiącej treść konkursu. Punktacja brała również pod uwagę skalę zastosowania zgłoszonego pomysłu, tzn. jego przydatność do jednego lub kilku zakładów przemysłu hutniczego.

Do punktowania zasadniczego przewidziano punktowanie dodatkowe dotyczące:

- a) oryginalności i trafności pomysłu,
- b) poziomu pracy i stopnia opracowania,
- c) ekonomiczno-technicznych osiągnięć (rozpiętość zastosowania).

Komisja oceny 24 nadesłanych pomysłów pracowała w 2 podkomisjach dla każdego zasadniczego tematu osobno, przy czym punktację ustalono drogą głosowania.

W wyniku oceny komisji konkursowej zakwalifikowano do wyróżnienia 10 prac. Pozostałe nie odpowiadały tematyce lub nie miały cech wynalazku czy usprawnienia.

Przyznano następujące nagrody:

za jedną pracę nagrodę w wysokości	zł 1.500.—
za cztery prace — 4 nagrody po	zł 1.000.—
i za pięć prac — 5 nagród po	zł 500.—

Ponadto komisja konkursowa uchwaliła wręczyć wszystkim uczestnikom konkursu upominki w formie książek technicznych w celu pogłębienia wiadomości technicznych jako zachętę do przyszłych prac racjonalizatorskich.

Wyróżnione i nagrodzone prace posiadają praktyczną wartość dla poprawy stanu bezpieczeństwa pracy w transporcie, zaś realizacja niektórych pomysłów przyniesie niewątpliwie poważne efekty ekonomiczne. Wśród nich można np. wymienić urządzenie alarmujące i blokujące przed przeciążeniem suwnic, lub urządzenie alarmowe akustyczno-światłowe na przejazdach kolejowych. Nadesłane prace są zgodne z problematyką stawianą swym pracom przez CIOP.

Prace te przejął dział wynalazczości i usprawnień Centralnego Zarządu Przemysłu Hutniczego do dalszego opracowania przy współpracy z CIOP. Na podstawie tego konkursu można stwierdzić, że pracownicy przemysłu bez

względu na zajmowane stanowisko czy rodzaj wykonywanej pracy mogą mieć wiele cennych pomysłów. Należy tylko znaleźć drogę do ich ujawniania, a tym samym i realizacji. Ogłaszanie konkursów o sprecyzowanej tematyce oraz zapewnienie ścisłej i dobrze podanej informacji o warunkach brania w nich udziału pozwala na zdobycie nie tylko cennych pomysłów, lecz również wpływa na podniesienie poziomu wiedzy technicznej kadr przez budzenie ambicji zawodowej. Z drugiej strony ogłaszanie konkursów z zakresu ochrony pracy ma b. duże znaczenie propagandowe, zaznajamia bowiem szerokie rzesze pracowników z tymi istotnymi dla produkcji zagadnieniami, bez których jest nie do pomyślenia prawdziwy postęp techniczny. Dlatego każda taka inicjatywa ze strony przemysłu może liczyć na pełne poparcie i pomoc w zakresie tematyki o.p. ze strony CIOP.

J. D.

Współpraca CIOP z zakładami przemysłowymi

Współpraca Centralnego Instytutu Ochrony Pracy z zakładami przemysłowymi polega nie tylko na rozwiązywaniu zagadnień drogą badań naukowych, lecz również na udzielaniu doraźnej pomocy w formie porad i opiniowaniu pomysłów racjonalizatorskich, mających na celu usprawnienie produkcji z zakresu bezpieczeństwa pracy. Instytut współpracuje również z nowatorami, udzielając im konkretnych wskazówek przy opracowywaniu nowych urządzeń oraz przy rekonstrukcji starych.

Na szczególne wyróżnienie w zakresie stworzenia odpowiednich warunków pracy na stanowisku roboczym zasługują m. inn. porady udzielone przez CIOP i dotyczące rozwiązań problemów wentylacji w hucie szkła oraz przy pracach spawalniczych w warsztatach mechanicznych.

W dziedzinie transportu wewnątrzzakładowego Instytut przeprowadził ekspertyzy oraz udzielił szeregu porad i opinii w zakresie różnych zagadnień kilku hutom. Równocześnie opracowano wytyczne dot. sygnalizacji świetlnej przy obsłudze wielkich pieców, instrukcję w sprawie użytkowania i konserwacji lin i łańcuchów dźwigowych oraz dokonano ekspertyzy dot. użytkowania suwnic pracujących w hutach ponad 40 lat. Prace te, mające na celu maksymalne wykorzystanie istniejących urządzeń przy uwzględnieniu bezpieczeństwa obsługi, były dla hut bardzo ważne.

Należy również zwrócić uwagę na ścisłą współpracę z przedsiębiorstwami żegludowymi, przetwórczymi, stoczniami i innymi na terenie wybrzeża. Przedsiębiorstwa

te wielokrotnie zwracały się do CIOP o pomoc i radę przy rozwiązywaniu całego szeregu zagadnień. Ostatnio np. Zakład Przedsiębiorstw Morskich CIOP zaopiniował projekt prototypu stołu produkcyjnego, projekt urządzenia do manipulacji bawełną w przeładunkach portowych oraz przeanalizował zagadnienie szkodliwości, występujących przy pracach związanych z za- i wyładunkiem materiałów szkodliwych dla zdrowia. Równocześnie Zakład udzielał konsultacji i porad w zakresie mechanizacji wyładunku ryby luzem, mechanizacji patroszenia dorsza oraz projektu ogólnej mechanizacji zakładów rybnych.

W zakresie produkcji ochron osobistych CIOP opracowuje nowe wzory ochron, przeprowadza badania nad materiałami używanymi do produkcji oraz bada i zatwierdza ochrony osobiste obecnie produkowane.

Rozwijającą się współpracą Instytutu z nowatorami dotyczyła opiniowania projektów dotyczących zmniejszenia wstrząsów ciągnika Ursus 45, urządzenia do mechanicznego wyładunku ryby luzem, urządzenia do odlodowania ryb przy wyładunku ze statku, łutownic nagrzewanych gazem świetlnym, butów dla załóg rybackich i wiele innych. Zaopiniowane pomysły racjonalizatorskie wraz z poprawkami i uzupełnieniami przekazane zostały zainteresowanym zakładom.

CIOP, współpracując z zakładami produkcyjnymi, stara się udostępnić zakładom najnowsze zdobycze wiedzy technicznej, podnoszącej poziom bezpieczeństwa i higieny pracy przy równoczesnym zwiększeniu jej wydajności.

A. K.